

Emma Mikulėnaitė

Kunigas, kaip ir medicinos gydytojas, gal tik numano, kokią žymę palieka, įsiterpdamas į žmogaus gyvenimą sunkią valandą.

Kiekvienas kenčiame savaip, o jis atlieka pareigą vienodai. Todėl stebiesi, kaip širdis neįdiržta, kas dieną matant skausmą, ašaras, nuopuolį, mirtį, ir nesistebi, kad ganytojo našta kartais palengvina (gal ir praturtina) kita gimininga veikla. Istorija žino dvasininkų nuopelnus pasaulio kultūrai. Taip pat ir Lietuvos.

Pradžių pradžioje abi sritys nė nebuvo atsiskyrusios.

Kai gimtoji pirkia buvo „numelioruota, o tėčio sveikata rimtai pašlijo, vargais negalais prikalbėjau jį apsigyventi arčiau daktarų, Anykščiuose, pas dukrą, mokytoją Eleną Tarandienę. Miestas jam buvo atgrasus iš tolo.

1980-ųjų viduržiemy Monsinjoras Albertas Talačka suteikė Kazimierui Ligonių patepimo sakramentą.

Neilgai truko kambarėlyje, prie sergančiojo lovos – per kunigystės metus, matyt, pažino žmones ir jų nuodėmes, – tada svetainėje apžvelgęs knygų lentynas, pasisakė mėgstas skaityti, bet jau nelabai gališ dėl silpstančio regėjimo. Ir kalba savaime nukrypo į „stacijas“. Išsčiau nuostabą – kai vasarą apėjome jas su menotyrininke Egle Gudaityte-Kunčiniene ir fotomenininku Algimantu Kunčinu, kuris jau buvo nufotografavęs bene visus Lietuvos parapijų atlaidus, jie sakėsi panašaus dalyko neregėję. Tradiciniam mūsų tautos pamaldumui tai lyg akibroškėtas, savitai jungiantis liaudies kūrybos principus su Senojo Testamento rūstumu ir net subtilia autoriaus ironija. Ir nepatikėjom savo akimis, pamatę, kad tos skulptūrėlės iš medžio. Beje, šią vasarą Čiurlionio menų gimnazijos moksleivių praktikai vadovavę dailininkai bėgo iš naujo žiūrėti „stacijų“, kai sužinojo, kad tai ne gipso liejiniai, bet medis.

Monsinjoras papasakojo, kaip tėvas Stanislovas „pripiršo“ jam dailininką iš savo dvasinės pastogės. Vaikinas skausmingai ieškojo vilties po saule, blaškomas originalaus talento ir temperamento. O Anykščių šventoriaus koplytėlės laukė.

Iš pradžių Rimo Idzelio drąsa, aišku, sutrikdė, tačiau perpratus sumanymo esmę, matant, kaip vyras dirba, abejonės išsisklaidė. Bet žmonių nuomonė buvo labai svarbi. Kai kitą vasarą vėl šmižinėjau po šventorių, dairydamosi, kas dar padaryta, Monsinjoras priėjo ir labai nuoširdžiai džiaugėsi, kad mums patinka. Įsivedė bažnyčion, rodė ten esančius kūrinius, kalbėjo ir apie savo kolekciją. Sakė, nenorįs jos laikyti uždarytos, bet kai toks gyvenimas...

Toks gyvenimas kunigams buvo dar atokesnis. Per mažai apie jį žinojome – beveik kaip apie Sibirą. Tik jų tremtis į zakristijas sukūrė ypatingą bendravimo, pavojingos veiklos, konspiracijos ir diplomatijos sistemą, kurią kultūrologai, visuomenės tyrėjai galėtų plačiau analizuoti tautos dvasinės raidos kontekste.

O nepalankioji, itin laisva žiniasklaida turėtų suklusti jaunimas, į kurį ji labiausiai taikosi, klausosi Marijos radijo – kaip fono savo kad ir nebrandžiam gyvenimui. Sako, pakelia nuotaiką...

Neįtikėtina, bet kaip viltinga!

Manau, su tuo siejasi Monsinjoro Alberto Talačkos asmenybė.

Ema Mikulėnaitė